

Nr 27.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående ändring i villkoren för åtnjutande av den stenarbetaren vid statens järnvägar Erik Evald Bergström beviljade pension; given Stockholms slott den 5 februari 1915.

Under åberopande av härvid fogat utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att stenarbetaren vid statens järnvägar Erik Evald Bergström, vilken i enlighet med beslut av 1913 års riksdag under visst villkor åger att från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas eller entledigats från anställning vid statens järnvägar, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta årlig pension till belopp av 300 kronor, må åtnjuta ifrågavarande pension under följande ändrade villkor, nämligen att, därest han framdeles skulle erhålla anställning mot avlöning av statsmedel, uppgående till ett beräknat årligt medelinkomstbelopp av 1,200 kronor eller därutöver, pensionen skall, så länge sistnämnda anställning varar, upphöra att utgå, samt att, vid sådan avlönings uppbärande i övrigt, pensionen skall minskas, så att densamma jämte avlöningen icke uppgår till högre belopp än nämnda medelinkomst.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Oscar von Sydow.

*Utdrag av protokollet över civilärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
5 februari 1915.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet von Sydow anförde:

I skrivelse den 7 juli 1914 har järnvägsstyrelsen gjort framställning om viss ändring i villkoren för åtnjutande av den pension, som jämlikt beslut av 1913 års riksdag beviljats arbetaren vid statens järnvägar Erik Evald Bergström.

Innan jag övergår till att närmare redogöra för järnvägsstyrelsens ifrågavarande framställning, anhåller jag få erinra om följande.

Vid 1907 års riksdag föreslog Kungl. Maj:t riksdagen medgiva, att åtskilliga förmän och arbetare vid statens järnvägsbyggnader måtte efter entledigandet från anställningen vid statens järnvägar under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten få åtnjuta årlig pension, därvid

Kungl. Maj:t, med hänsyn till riksdagens beslut år 1906 i ett liknande ärende, föreslog beloppet för dessa pensioner till 300 kronor. Såsom villkor för pensionernas åtnjutande föreslog Kungl. Maj:t vidare, att därest pensionstagare framdeles skulle erhålla anställning mot avlöning av statsmedel, uppgående till det för en var beräknade årliga medelinkomstbelopp av respektive 1,200 kronor inom gruppen förmän och yrkesarbetare och 900 kronor inom gruppen vanliga arbetare eller därutöver, pensionen skulle, så länge anställningen varade, upphöra att utgå, samt att vid sådan avlönings uppbärande i övrigt pensionen skulle minskas, så att densamma jämte avlöningen icke uppginge till högre belopp än nämnda medelinkomst.

Denna Kungl. Maj:ts framställning blev av riksdagen bifallen.

På framställning av järnvägsstyrelsen och i överensstämmelse med förberörda, av riksdagen godkända principer i fråga om pensionsbeloppets storlek och villkoren för pensions åtnjutande föreslog Kungl. Maj:t vid 1913 års riksdag (proposition nr 141), att riksdagen måtte medgiva, bland annat, att förutnämnde Bergström finge från och med månaden näst efter den, varunder han entledigades eller entledigats från anställning vid statens järnvägar, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta årlig pension till belopp av 300 kronor, under villkor att, därest han framdeles skulle erhålla anställning mot avlöning av statsmedel, uppgående till ett beräknat årligt medelinkomstbelopp av 900 kronor eller därutöver, pensionen skulle, så länge anställningen varade, upphöra att utgå, samt att, vid sådan avlönings uppbärande i övrigt, pensionen skulle minskas, så att densamma jämte avlöningen icke uppginge till högre belopp än nämnda medelinkomst.

I skrivelse den 24 maj 1913 (n:r 10, punkt 60) anmälde riksdagen, att denna Kungl. Maj:ts framställning blivit av riksdagen bifallen, och meddelade Kungl. Maj:t genom nådigt brev den 13 juni 1913 beslut om den Bergström sålunda tillkommande pensionen.

Järnvägsstyrelsen har nu i ovanberörda skrivelse anfört följande.

Bergström hade hos styrelsen upplyst, att han vore stenarbetare, och framhållit, att han såsom sådan borde räknas till yrkesarbetarnas grupp. Med anledning härav hade han anhållit om sådan ändring i förberörda, av riksdagen föreskrivna villkor för pensionens åtnjutande, att han bleve likställd med förmän och yrkesarbetare, för vilka det årliga medelinkomstbeloppet beräknades uppgå till 1,200 kronor.

Styrelsen har vidare meddelat, att de handlingar, som av Bergström bifogats hans tidigare till styrelsen ingivna pensionsansökning, icke med visshet gäve vid handen hans egenskap av yrkesarbetare. Han hade visserligen själv uppgivit

Järnvägsstyrelsens
framställning.

sig vara stenarbetare, men i såväl läkar- och prästbetyg som ock det av vederbörande kommunalnämndsordförande utfärdade medellöshetsintyget hade han endast betecknats såsom järnvägsarbetare. Vid den undersökning, som på grund av Bergströms nu senast till styrelsen ingivna ansökan igångsatts, hade det emellertid visat sig, att Bergström tjänstgjort såsom stenarbetare vid statens järnvägsbyggnader med undantag av ett par år, under vilka han varit förmän. Såsom stenarbetare vore han, enligt styrelsens mening, att hänföra till yrkesarbetare, och vore det därför otvivelaktigt, att han också i avseende å pensionsvillkoren borde likställas med förmän och yrkesarbetare. Då Kungl. Maj:t och riksdagen fastställt de villkor, under vilka Bergström äger uppbära pension, hade styrelsen ansett sig böra underställa Bergströms nu gjorda ansökan Kungl. Maj:ts prövning till den åtgärd, som Kungl. Maj:t kunde finna erforderlig.

Järnvägsstyrelsen har på sålunda anförda skäl hemställt om nådig förklaring, att Bergström skall i pensionshänseende likställas med förmän och yrkesarbetare, och att sålunda såsom villkor för åtnjutande av den honom av 1913 års riksdag tillerkända årliga pensionen till belopp av 300 kronor skall gälla, att, därest han såsom pensionstagare framdeles erhåller anställning mot avlöning av statsmedel, uppgående till det för honom i egenskap av yrkesarbetare beräknade årliga medelinkomstbelopp av 1,200 kronor eller därutöver, pensionen skall, så länge anställningen varar, upphöra att utgå, samt att, vid sådan avlönings uppbärande i övrigt, pensionen skall minskas, så att densamma jämte avlöningen icke uppgår till högre belopp än nämnda medelinkomst.

Statskontoret.

Över denna järnvägsstyrelsens hemställan har statskontoret avgivit infortrat utlåtande av den 10 augusti 1914 och därvid anført, att statskontoret, med hänsyn till vad järnvägsstyrelsen i ärendet upplyst, funnit skäl föreligga att beträffande villkoret för åtnjutande av den Bergström tilldelade pensionen hos riksdagen utverka den ändring, varom järnvägsstyrelsen gjort framställning.

Departements-
chefen.

Enligt vad av järnvägsstyrelsens föreliggande skrivelse framgår, är Bergström uppenbarligen att hänföra till yrkesarbetarna och borde sålunda vid pensions tilldelande i fråga om villkoren för dess åtnjutande hava kommit i den förmånligare ställning, som jämlikt de av statsmakterna i förevarande avseende godkända grunder tillkommer gruppen förmän och yrkesarbetare.

Så skedde emellertid icke, då pensionsfrågan förelåg vid 1913 års riksdag, uppenbarligen på grund av ofullständigheten i de handlingar, som av Bergström åberopades till grund för hans ansökan. Då full utredning emellertid nu förebragts, finner jag rättvisa och billighet kräva, att rättelse sker, så att Bergström tillförsäkras den förmän i fråga om

pensionsvillkoren, som på grund av arten av hans arbete och anställning vid statens järnvägsbyggnader rätteligen tillkommer honom. Det årliga medelinkomstbeloppet bör i enlighet härmed således för honom beräknas till 1,200 kronor i stället för det i 1913 års riksdagsbeslut i sådant hänseende angivna beloppet av 900 kronor.

Då Bergström, enligt vad jag inhämtat, ännu icke enledigats ur statens järnvägars tjänst, kan redan av detta skäl icke bliva fråga om, att den nu föreslagna ändringen i pensionsvillkoren skulle erhålla retroaktiv verkan.

På grund av vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att stenarbetaren vid statens järnvägar Erik Evald Bergström, vilken i enlighet med beslut av 1913 års riksdag under visst villkor äger att från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas eller entledigats från anställning vid statens järnvägar, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta årlig pension till belopp av 300 kronor, må åtnjuta ifrågavarande pension under följande ändrade villkor, nämligen att, därest han framdeles skulle erhålla anställning mot avlöning av statsmedel, uppgående till ett beräknat årligt medelinkomstbelopp av 1,200 kronor eller därutöver, pensionen skall, så länge sistnämnda anställning varar, upphöra att utgå, samt att, vid sådan avlönings uppbärande i övrigt, pensionen skall minskas, så att densamma jämte avlöningen icke uppgår till högre belopp än nämnda medelinkomst.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall och förordnade, att till riksdagen skulle avlätas proposition i ärendet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Nils Ädelgren.